QMMB: 06/24/59/0270-son
08.04.2024-y.

Кўчирма

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING
FARMONI

2024 yil « 4 » апрель №ПФ–59

Меҳнат миграцияси жараёнларини такомиллаштириш ҳамда хорижда вақтинча меҳнат фаолиятини амалга ошираётган шахсларни қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Меҳнат миграцияси жараёнларини бошқариш тизимининг самарадорлигини ошириш, чет элда меҳнат фаолиятини амалга ошириш истагида бўлган фуқароларга қулай шарт-шароитларни яратиш, меҳнат миграциясидан қайтиб келган шахсларни реинтеграция қилиш, шу жумладан уларнинг бандлигини таъминлаш, касбий малакасини ошириш ва тадбиркорлик ташаббусларини рағбатлантириш мақсадида:

1. Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлигининг қуйидаги таклифларига розилик берилсин:

а) қуйидагиларни ташкил этиш:

“Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги ҳузуридаги Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги” давлат корхонаси негизида давлат муассасаси шаклида **Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги ҳузуридаги Ташқи меҳнат миграцияси агентлигини** (кейинги ўринларда – Агентлик);

Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлигининг 4 та штат бирлигини қисқартириш ҳисобига Вазирлар Маҳкамасининг ижро этувчи тузилмасида 4 штат бирлигидан иборат бўлган **Ташқи меҳнат миграцияси масалалари бўлимини** (кейинги ўринларда – Бўлим);

б) қуйидагиларни киритиш:

камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирининг ўринбосари лавозими негизида **камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирининг ўринбосари – Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги директори** лавозимини;

Ўзбекистон Республикасининг Буюк Британия, БАА, Венгрия, Германия, Латвия, Польша ҳамда Япония давлатларидаги дипломатик ва консуллик муассасалари штат жадвалига қўшимча равишда **1 та штат бирлигидан иборат меҳнат миграцияси масалалари бўйича атташе лавозимини** (кейинги ўринларда – атташе).

2. Қуйидагилар:

Агентлик, Бўлим ва атташе фаолиятини ташкил этиш тартиби **1-иловага** мувофиқ;

Агентлик, унинг ҳудудий бошқармалари ва хориждаги ваколатхоналари фаолиятини молиялаштириш манбалари **2-иловага** мувофиқ тасдиқлансин.

3. Белгилансинки, **2024 йил 1 июндан бошлаб** Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги ҳузуридаги Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи шахсларни қўллаб-қувватлаш ҳамда уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармаси (кейинги ўринларда – Жамғарма) маблағлари ҳисобидан:

а) “Xorijda ish” меҳнат миграцияси электрон дастурий мажмуасида рўйхатдан ўтган ва ташкиллаштирилган меҳнат миграциясига кетаётган фуқароларга:

хорижий тиллар ва (ёки) касб бўйича малака имтиҳонларини топшириш билан боғлиқ харажатларини қоплаш учун, башарти улар муваффақиятли топширилганда ва сертификат олинганда – **базавий ҳисоблаш миқдорининг уч бараваригача миқдорда;**

хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширишга “ишчи виза”ни расмийлаштириш билан боғлиқ харажатларини қоплаш учун – **базавий ҳисоблаш миқдорининг беш бараваригача миқдорда;**

йўл чиптасини харид қилиш билан боғлиқ харажатларини қоплаш учун – **базавий ҳисоблаш миқдорининг икки бараваригача миқдорда компенсация тўланади;**

в) суғурта ташкилотларига – “Ижтимоий ҳимоя ягона реестри” ахборот тизими орқали кам таъминланган оила сифатида эътироф этилган ёки “Темир дафтар”, “Аёллар дафтари”, “Ёшлар дафтари”дан бирига киритилган ва ташкиллаштирилган меҳнат миграциясига кетаётган фуқароларнинг соғлиғи ва ҳаёти, шунингдек, бошқа таваккалчиликларини суғурталаш бўйича суғурта мукофотини қоплаш мақсадида ҳар бир суғурталанган фуқаро учун йилига бир марта **эллик минг сўмгача миқдорда** субсидия тўланади;

г) хорижда меҳнат қилиш даврида зўравонликка, мажбурий меҳнатга дучор бўлган ва камситилган, меҳнат ҳамда бошқа ҳуқуқлари бузилган, мураккаб молиявий аҳволда, шахсини тасдиқловчи ҳужжатларсиз ва яшаш учун маблағсиз қолган Ўзбекистон Республикаси фуқароларига адвокатнинг, юридик хизматлар кўрсатувчи ташкилотларнинг ёки ҳуқуқни муҳофаза қилиш ташкилотларининг хизматлари учун **белгиланган тартибда ҳақ тўланади.**

Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги (Б.Мусаев) манфаатдор вазирлик ҳамда идоралар билан биргаликда **икки ой муддатда** мазкур бандга мувофиқ, субсидия, компенсация ва бошқа тўловларни ажратиш тартибини тасдиқласин.

4. Белгилаб қўйилсинки, Фармоннинг 3-банди “а” кичик бандида назарда тутилган компенсацияларни олиш учун фуқаро “Xorijda ish” меҳнат миграцияси электрон дастурий мажмуаси орқали электрон тарзда ёки бевосита Агентликка асословчи ҳужжатларни илова қилган ҳолда ариза билан мурожаат қилади.

Бунда, компенсация суммаси фуқаро хорижда ишга жойлашганидан сўнг бир ойдан кечикмасдан унинг аризасида кўрсатилган **банк пластик картасига** ўтказиб берилади.

5. Белгилансинки, **2024 йил 1 июндан** бошлаб ҳужжатларни онлайн талаб қилиб олиш бўйича консуллик йиғимлари миқдори фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этганлик ҳақида **такрорий гувоҳномалар берганлик учун давлат божи** миқдорига тенглаштирилади.

Ташқи ишлар вазирлиги (Б.Саидов) манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда **уч ой муддатда** қонунчилик ҳужжатларига доимий консуллик ҳисобида туриш бадалини бекор қилиш, шунингдек, ҳисобда туриш тартиб-таомилларини қайта кўриб чиқиб, уларнинг шартларини соддалаштириш бўйича тегишли ўзгартиришлар киритилишини таъминласин.

6. Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги (Б.Мусаев) ҳамда Ташқи ишлар вазирлиги (Б.Саидов) манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда:

оғир аҳволда қолган меҳнат мигрантларига моддий ёрдам кўрсатиш имкониятларини кенгайтириш мақсадида 2024–2025 йилларда Буюк Британияда (Лондон), Германияда (Берлин), Туркияда (Истанбул) ва Саудия Арабистонида (Ар-Риёд) Агентликнинг ваколатхоналарини ёки меҳнат мигрантларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш марказларини (кейинги ўринларда – марказлар) очиш бўйича мазкур давлатлар ваколатли органлари билан музокаралар ўтказсин;

музокаралар натижаларидан келиб чиқиб, Агентлик ваколатхоналарини ва (ёки) марказларни очиш, жиҳозлаш ва сақлаб туриш харажатларини Жамғарма ҳисобидан қоплаш бўйича зарур чора-тадбирларни амалга оширсин.

7. Белгилансинки, **2024 йил 1 июлдан** бошлаб Ўзбекистон Республикасининг дипломатик ваколатхоналари ва консуллик муассасалари ходимлари учун белгиланган пенсияни ҳисоблаб чиқариш, вояга етмаган фарзандларининг умумтаълим муассасаларида таҳсил олиши билан боғлиқ тўловларни қоплаб бериш (умумтаълим муассасалари пулли бўлганда), шунингдек, уларга моддий ёрдам кўрсатиш ва рағбатлантириш тартиби Агентликнинг хориждаги ваколатхоналари ходимлари ва вакилларига нисбатан ҳам татбиқ этилади.

8. Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги (Б.Мусаев) Ички ишлар вазирлиги (П.Бобожонов), Рақамли технологиялар вазирлиги (Ш.Шерматов) ҳамда бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда:

а) **2024 йил 1 сентябрга** қадар:

меҳнат мигрантларига ёрдам кўрсатиш учун **туну кун ишлайдиган Call-марказ** фаолиятини ташкил этсин ҳамда ягона телефон рақамининг узлуксиз ишлашини таъминласин;

чет элдан чиқувчи абонентлар учун Call-марказ рақамига **қўнғироқларни бепул асосда амалга ошириш** имконини яратсин;

б) **2025 йил 1 июлга** қадар:

Ўзбекистондан ташқарига чиқувчи ва давлат ҳудудига кириб келувчи шахсларнинг аниқ ҳисобини юритиш имконини берувчи ягона идоралараро ва тўлиқ интеграция қилинган **электрон маълумотлар базасини**;

меҳнат мигрантлари учун бўлиб турган мамлакатлари ва у ердаги бўш иш ўринлари тўғрисида маълумотларни жойлаштириш, ватандошлар билан онлайн мулоқот қилиш ва пул ўтказмаларини амалга ошириш, қийин ҳаётий вазиятга тушиб қолган фуқароларга ёрдам кўрсатувчи ташкилотлар билан боғланиш имконини берувчи **мобиль иловани** яратсин.

9. Белгилансинки:

Call-марказ фаолиятини юритиш, мобиль иловани яратиш ва уни келгусида техник қўллаб-қувватлаш билан боғлиқ барча харажатлар Жамғарма маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади;

ягона электрон маълумотлар базасини яратиш ва уни келгусида техник қўллаб-қувватлаш билан боғлиқ харажатлар Жамғарма ва Ички ишлар вазирлигининг маблағлари ҳисобидан тенг улушларда қопланади.

Ички ишлар вазирлиги (П.Бобожонов) 90 кун ва ундан ортиқ муддатга хорижга чиқиб кетган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари бўйича маълумотларни ҳар ой якуни бўйича кейинги **ойнинг 5-санасига қадар** Агентликка тақдим этиб борсин.

10. Белгилансинки, **2024 йил 1 июлдан** бошлаб хусусий бандлик агентликларига хорижда меҳнат фаолиятини амалга ошириш истагида бўлган шахсларга Ўзбекистон Республикасининг ташқарисида **ишга жойлаштириш бўйича хизматлар кўрсатганлик учун ҳақ ундиришга рухсат этилади**. Бунда:

хорижда меҳнат фаолиятини амалга ошириш истагида бўлган фуқаролар томонидан тўланадиган маблағлар тижорат банкларида очилган махсус ҳисобварақда сақланади;

махсус ҳисобварақда сақланган маблағлар хусусий бандлик агентлиги томонидан шартнома мажбуриятлари тўлиқ бажарилганидан сўнг хусусий бандлик агентлигининг асосий ҳисобварағига ўтказилади.

11. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ **2024 йил 1 июндан** бошлаб:

а) Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан меҳнат миграциясидан қайтган шахсларни ишга қабул қилган иш берувчиларга (бюджет ташкилотлари, давлат корхоналари, устав капиталида давлат улуши 50 фоиз ва ундан ортиқ бўлган юридик шахслар бундан мустасно) ҳар бир ишга олинган бундай ходим учун **12 ой давомида ойига 500 минг сўмдан** субсидия тўланади. Бунда:

субсидия **2024 йил 1 июндан 2026 йил 1 январга қадар** ишга қабул қилинган шахсларга нисбатан тўланади;

меҳнат миграциясидан қайтиб келган шахс билан тузилган ва **Ягона миллий меҳнат тизимида** рўйхатдан ўтказилган меҳнат шартномаси субсидия тўлаш учун асос бўлиб ҳисобланади;

меҳнат миграциясидан қайтиб келган шахслар деб хорижда уч ва ундан ортиқ ой мобайнида меҳнат фаолияти билан шуғулланиб, яшаш манзилига қайтиб келганлигига бир йилдан кўп вақт бўлмаган шахслар тушунилади;

б) Маҳаллабай ишлаш ва тадбиркорликни ривожлантириш агентлигининг **“Онлайн маҳалла”** электрон платформасида **“Реинтеграция” модули** яратилади;

в) ҳар бир маҳаллада **"маҳалла еттилиги" томонидан** меҳнат миграциясидан қайтиб келган шахсларни **хатловдан ўтказиш** ва натижаларини **"Реинтеграция" модулига** киритиш амалиёти йўлга қўйилади;

г) меҳнат миграциясидан қайтиб келган шахсларга реинтеграция ёрдами кўрсатилиши ва уларнинг расмий бандлиги таъминланиши **ҳоким ёрдамчилари фаолиятининг асосий самарадорлик кўрсаткичларидан (KPI)** бири этиб белгиланади.

12. Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги (Б.Мусаев):

а) **бир ой муддатда** "маҳалла еттилиги" томонидан меҳнат миграциясидан қайтиб келган шахсларни хатловдан ўтказиш ва улар тўғрисидаги маълумотларни қайд этиш бўйича йўриқнома ва намунавий сўровнома шаклини ишлаб чиқсин ҳамда ҳар бир маҳаллага етказиб берилишини таъминласин;

б) **2024 йил 1 июнга қадар:**

"Xorijda ish" меҳнат миграцияси электрон дастурий мажмуаси ва **"Бандлик хизмати"** ахборот тизимининг **"Онлайн маҳалла"** электрон платформаси билан интеграция қилинишини таъминласин;

ҳоким ёрдамчиларига **"Онлайн маҳалла"** электрон платформаси орқали миллий вакансиялар базасидаги ва хорижий иш берувчиларда мавжуд бўлган бўш иш ўринлари ҳамда ушбу иш ўринларига қўйилган талаблар тўғрисидаги маълумотларни реал вақт режимида электрон тарзда олиш имкониятини яратсин.

13. Соғлиқни сақлаш вазирлиги (А.Худаяров) **2024 йил 1 июндан** бошлаб:

меҳнат миграциясидан қайтиб келган шахслар ҳамда уларнинг оила аъзоларини **бепул тиббий кўрикдан** ўтказиш;

меҳнат миграциясидан қайтиб келган, ижтимоий аҳамиятли касалликка чалинган шахсларга Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан қопланадиган тиббий ёрдамнинг кафолатланган ҳажмлари рўйхатига мувофиқ **бепул тиббий ёрдам кўрсатиш** амалиётини йўлга қўйсин.

14. Марказий банк (М.Нурмуратов) ҳамда Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши (А.Хаитов) меҳнат миграциясидан қайтиб келган шахсларга тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш, шунингдек, томорқа ер участкаларида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш, чорвачилик, паррандачилик, асаларичилик, балиқчилик ва бошқа фаолият турлари билан шуғулланиши учун **"Кичик бизнесни узлуксиз қўллаб-қувватлаш"** комплекс дастури ва **оилавий тадбиркорликни ривожлантириш дастурларига мувофиқ кредитлар** ажратилишини таъминласин.

15. Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги (М.Оллоёров):

а) **2024 йил 1 июлга қадар** "Инсон" ижтимоий хизматлар марказлари негизида ота-онаси хорижда меҳнат қилаётган болаларга ижтимоий ёрдам кўрсатиш амалиётини жорий қилсин;

б) **2025 йил 1 январдан** бошлаб туман (шаҳар)лардаги "Инсон" ижтимоий хизматлар марказларида фаолият юритаётган ижтимоий ходимлар томонидан:

хорижда вақтинча меҳнат фаолиятини амалга ошираётган фуқаролар хонадонидаги аҳволни ўрганиб, уларнинг ижтимоий хизматлар ва ёрдамга бўлган эҳтиёжи аниқланишини;

хорижда вақтинча меҳнат фаолиятини амалга ошираётган фуқароларнинг оилалари билан, шу жумладан, кейс-менежмент усулини қўллаган ҳолда самарали иш ташкил этилиши, улардан ижтимоий хизматлар ва ёрдам олиш бўйича буюртмалар қабул қилиниши, заруратга қараб буюртмалар масъул вазирлик ва идораларга юборилишини;

оғир аҳволга тушиб қолган ва оғир аҳволга тушиб қолиш хавфи юқори бўлган оилалар мунтазам равишда мониторинг қилиб борилиши, улар учун ижтимоий хизмат ва ёрдамлар ташкил этилишини;

хорижда вақтинча меҳнат фаолиятини амалга ошираётган фуқароларнинг болаларига таълим, тиббиёт ва бошқа ижтимоий хизматлардан фойдаланишга ёрдам берилишини таъминласин.

16. Қуйидагилар:

2024–2025 йилларда миграция соҳасидаги устувор вазифаларни амалга ошириш бўйича "йўл харитаси" (кейинги ўринларда – "йўл харитаси") 3-иловага мувофиқ;

2024–2026 йилларда меҳнат фаолиятини амалга ошириш истагида бўлган фуқароларни тайёрлаш ва чет элга ташкиллаштирилган тартибда юборишнинг хорижий давлатлар ва ҳудудлар кесимидаги мақсадли кўрсаткичлари 4 ва 5-иловаларга мувофиқ тасдиқлансин.

Вазирлик, идоралар ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари раҳбарларига "йўл харитаси" ва мақсадли кўрсаткичларда назарда тутилган вазифалар ва тадбирларнинг сифатли ҳамда ўз вақтида амалга оширилишини таъминлаш учун шахсий жавобгарлик юклансин.

17. Қуйидагиларга:

халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашларига – ҳокимларнинг ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришга оид ҳисоботларини эшитиш доирасида ташқи меҳнат миграцияси соҳасида амалга оширилган ишларни муҳокама қилиш;

Олий Мажлис Сенатига – халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашларига мазкур йўналишдаги фаолиятини амалга оширишга кўмаклашиш тавсия этилсин.

Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги ҳар йили Олий Мажлис Сенатига ташқи меҳнат миграцияси соҳасида амалга оширилган ишлар тўғрисида ахборот киритиб борсин.

18. Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси (А.Джурабаев) Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги (А.Кўчимов) билан биргаликда оммавий ахборот воситалари орқали мазкур Фармон ва "йўл харитаси"нинг амалга оширилиши тўғрисида аниқ кўрсаткичлар ва натижаларни ифодалаган ҳолда, ахборот-таҳлилий шарҳларни тизимли равишда тайёрлаш ва эълон қилиш чораларини кўрсин.

19. Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда уч ой муддатда қонунчилик ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

20. Мазкур Фармоннинг ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсий жавобгар этиб камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазири Б.А. Мусаев ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари белгилансин.

Фармон ижросини назорат қилиш, ижро учун масъул ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А.Н. Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти — O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI ADMINISTRATSIYASI KANSELYARIYA 1 — **Ш. Мирзиёев**

Тошкент шаҳри